

Magyar mezzoszoprán Svájcban

A Collegium Artium szervezésében hétfőn este a JATE Aulában adott dal- és áriaestet a Svájcban élő operaénekesnő, Zsigmond Gabriella. A ritkán hallható dalok és áriák után Kodály A rossz feleség című népdalfeldolgozásának avatott tolmácsolásával aratta a legnagyobb sikert.

– Sikerült kiderítenem, hogy 1971-ben Szuzuki szerepével debütált az Operaházban, énekelt többek között Mercedest, Hunyadi Mátyást. Az operaházi tagság után hogyan került Svájcba?

– 1975-ben a férjemmel – aki szintén az Operaház tagja volt – mentünk ki. Itthon nem kaptam főszerepeket, kint viszont rögtön megkaptam egy Rossini-opera főszerepét. Szabadúszó lettem, darabokra szerződtem, majd az egzisztenciánk biztosítása érdekében tanítani kezdtünk a férjemmel. Itthon nagyszerű mestereim voltak, a Zeneakadémián Réti József, később pedig Adorján Ilona tanítványa voltam. A magyar zenekultúra és a magyar zenepedagógia Svájcban is elismert, s ez jó alapot jelentett az iskolánk beindításához, ami a Zürichi-tó

FOTÓ: RÉVÉSZ RÓBERT

északi partján egy kedves kisvárosban már 13 éve működik, s ma már külföldről is jelentkeznek énekesek, hogy szeretnének nálunk tanulni.

– Jól tudom, most jár először Szegeden?

– Bevallom, sohasem jártam itt korábban. Tavaly karácsonykor jöttünk először vissza

Magyarországra, mert Svájcban van egy szigorú törvény, amely szerint egy városban kell lakni 10-12 évig, ahhoz, hogy az állampolgárságot kérni lehessen. Amikor hazajöttünk, kerestünk az iskolánk nyári énekkurzusaihoz korrepetitort. Az egyik ismerősünk a szegedi Nagy Mártát ajánlotta, s kiderült, hogy nagyszerűen tudunk vele együttműködni. Augusztusban a Hiltonban volt egy koncertem, amikor is eltört a zongorakísérőm karja, és Márta beugrása az utolsó pillanatban mentett meg. A szegedi koncert is az ő közvetítésével jött létre.

– Úgy hallottam, itthon is szeretne énekkurzust tartani.

– Talán a tavaszi szünetben meg is valósulhat ez a tervem. A nyári svájci kurzusainkra is szeretnék itthonról főiskolásokot meghívni. Tandíjat nem kérnénk tőlük, szállást is olcsón szeretnék számukra. Ezzel a tapasztalatszerzési lehetőséggel szeretnék a fiatal magyar énekeseknek segíteni.

H. Zs.

Önbeteljesítő jóslat

Mi aztán igazán nem panaszkodhatunk amiatt, hogy eseménytelen kor jutott nekünk osztályrészül. Különösen a glóbusznak ezen a fertályán nincs okunk az egyhangú élet miatti stránkozásra, mondván: belefűlünk az unalom langymeleg mocsarába. Mert ha történetesen éppen nincs is okunk különösebb izgalomra, teszünk róla, hogy izgága, állandóan égni vágyó természetünk nehogy kielégületlen maradjon.

Volt már nekünk hordóügyünk, amelyen jól elcsúszogtunk napokon, heteken át, témát adva a sajtónak, munkát az ennél fontosabb s égetőbb teendők ellátására hivatott Parlamentnek, mígnem kiderült: pusztá elhallásról volt szó csupán. Aztán ébren tartották figyelmünket egy emeleti ablakon át bántalmazott, magát üldözöttnek érző hölgy közösségi lelkiismeretét fölkaivaró története. Az országsszerte fölkorbaécsolt fölhaborodási hullám – és az egész téma – csak akkor csitul el, de akkor hirtelen, egy csapásra, amikor bebizonyosodott: tulajdonképpen a valóság nem igazolta a mesét.

Játszadózunk itt a szavakkal, idegeket borzoló: egy kalap alá vesszük a magyarságára büszke polgárt a nacionalistával, oly könnyen rásütjük a fasiszta jelzőt arra, aki pedig csak egyszerűen kopasz, csürhének minősítjük a szegényletes jelképet viselő éretlen kamaszokat csakúgy, mint az ellenvéleményüket hangosan kimondó, történelem-tépázta öregeket. A felelőtlen, nagyvonalú összemossással, nagyotmondással sokszorosára duzzasztjuk a megvetéssel sújtandók táborát, elplántálva ártatlanok ezreibe is a bűntudat érzését. A nagytölcence és a hangerősítő még arra is alkalmas eszköz, hogy messzehangzó, határokon túl és látható jelenségeket kreáljunk magunkról, fegyvert adva mások kezébe – ellenünk.

Minden jóérvű ember megdöbbenve értesült a minap arról, hogy Magyarcsanádán úgymond magyar provokáció történt a román lakosság ellen: betörték az ottani templomba, törtek-zúztak ismeretlen személyek. Egy országot sújtott porig a hír: a miniszterelnök és a kormányfő sajnálatát kifejezve követte meg a sértett felet, Tökés püspök úr méltóságuk megőrzésére szólította föl a hazai magyarokat. Büntudattal, szégyenkezve süttöttük le szemünket a tettesek helyett is...

Mit ad Isten, néhány nap múlva kiderül: igazán nem is törték be a templomba, semmit nem vittek el és nem rongáltak meg. Az anyagi kár oly csekély, hogy említésre se méltó. S ami miatt szinte egy ország megkövette a román lakosságot, az az erkölcsileg elítélhető etikai indíték se létezik.

Nem tudok szabadulni az egyszeri anya történetétől. Annnyira féltette kerékpáron közlekedő gyermekét, hogy éjjel-nappal egy leletséges balesettől rettegett. Lelki szemei előtt állandóan roncsolt kerékpárt, szirénázó mentőautót látott. Egyik reggel zokogva mesélte el a családnak borzalmas álmát, melynek hőse egy alagútban eltűnt, kerékpározó kislány volt...

Másnap munkahelyén értesítették arról: gyermekét baleset érte, kórházba szállították a mentők.

A pszichológiai szakirodalom számára nem ismeretlen ez a jelenség. A neve: önbeteljesítő jóslat. Amire sokat gondolunk, amitől olyannyira tartunk, még a végén valóra válik. Ezért felelős hát mindenki, minden nép és az egész emberiség minden kimondott szaváért és ki nem mondott gondolatáért. Mert a jövőnk lehet, hogy nem is a csillagokban van megrva...

CHIKAN ÁGNES

Elnök: Róna-Tas András

Tudományos minősítés – egyetemeken

Hosszú hónapok óta halljuk, olvassuk, írjuk: készülnek a törvények, alapos változásokat hoznak majd a magyar felsőoktatásban és a tudományos kutatásban. Addig pedig – előkészülnek, akik erre illetékesek. December 4-én a szegedi tudományegyetem tanszékvezető tanárát, Róna-Tas Andrást akadémikust nevezték ki az Ideiglenes Országos Akkreditációs Bizottság (OIAB) elnökévé. Az OIAB 25 kinevezett, szavazati joggal rendelkező tagja – magas tudományos rangú, tapasztalt oktatók – között további három szegedi tudós van: Bor Zsolt akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár (JATE), Dux László, a SZOTE rektorhelyettese

és Kondorosi Ádám akadémikus (Szegedi Biológiai Központ). A Bizottság munkájában tanácskozási joggal részt vesz Várnagy József, az OFÉSZ elnökségi tagja, aki nemrégiben még a JATE Hallgatói Önkormányzat elnöke volt – vagyis a várost valóban tudományos központhoz méltón képviselik az új szervezetben. Róna-Tas Andrást a Bizottság feladatairól kérdeztük.

– Megváltozik a tudományos minősítések rendszere, ezt már biztosan lehet tudni; de ha már új akkreditációs bizottság is létezik, bizonyára az is eldőlt: pontosan hogyan?

– A tudományos minősítés joga átkerül, illetve visszakerül az egyetemekhez. A jövőben azt a tudományos fokozatot ítélik meg, amelyek nagyjából a jelenlegi kandidátusi fokozatnak felelnek meg.

– Az úgynevezett nagydoktori megmarad az Akadémia hatáskörében?

– Így van.

– Mikortól működik majd az IOAB?

– Már működik, egyelőre párhuzamosan az akadémiai minősítő bizottsággal, ideiglenes jelleggel, ahogy a neve is mondja. A felsőoktatási törvény elfogadásáig lesz így, azután alakul állandó bizottsággá.

– Mi a dolga az ideiglenes bizottságnak?

– Az egyetemi tudományos doktori programok előkészítése. Annak az egyetemi akkreditációs folyamatnak a segítése, melynek a végén eldől, melyik egyetem milyen szakokon jogosult a minősítésre.

– A miniszter pályázatot írt ki az egyetemek számára; a bizottság ítéli meg majd, melyik intézmény jogosult a minősítésre?

– Erről van szó. S a későbbiekben is, a törvény parlamenti elfogadása után az állandó akkreditációs bizottság elsőrendűen a minőség őre lesz, a felsőoktatás színvonalát őrzi.

– Nagy verseny várható az egyetemek között?

– A pályázati feltételeknek csak a valóban rangos tudományos- és oktatóhelyek képesek megfelelni. Természetesen ez egyfajta verseny lesz, amelynek eredménye nyilvánvalóan mutatja a minőséget.

– Önt Andrásfalvy Bertalan nevezte ki az elnöki tisztségre; hogyan választott a miniszter?

– A Magyar Felsőoktatási Egyesületek Szövetségének az elnöke vagyok; ennek egyik tagszervezete, a Rektori Konferencia jelölt az akkreditációs bizottság elnökének.

S. E.

Városi MÁV-fúvósok: nemzetközi fesztiválzenekar

(Folytatás az 1. oldalról.)

legszigorúbb zsűrit fogták ki a szegediek. A bíráló bizottság tagja volt Balázs Árpád, érdemes művész, Erkel-díjas zeneszerző, a Magyar Fúvószenekari Szövetség elnöke, Dohos László alezredes, a Magyar Honvédség főkarmentere, és Auth Henrik ezredes, az MH nyugalmazott főkarmentere. A – zsűri szerint is – kifogástalan produkció értékét emeli, hogy a zenekar 99 százaléka amatőr, s a koncert kedvéért egyetlen plusz profi zenészt sem hívtak meg.

A 35-38 tagú fúvószenekar hangversenyre alig száz ember volt kíváncsi, s a zenészek fájlalják, hogy a két gazda közül csak az egyik jelent meg – a város vezetése távolmaradt az eseménytől. A zenekar bár nevében félig a városé, a valóságban ez mint ha csak a tizede lenne. Úgy lettek a város zenekara, hogy néhány éve megkapták a munkásörzenekar hangszereit, kottáit, hozzá pedig 100 ezer forintos támogatást. Igaz, a munkásörök régebben 150 ezer forintot kaptak, azóta pedig, mint tudjuk, a forint nem sokat combosodott. A támogatásért cserébe évente tíz koncertet adnak a városban, s ha jól utána számolunk ezzel „ki is fűjt” a 100 ezer forint. Nemrég vetek egy új trombitát, ami bizony 50 ezer forintot kóstál. A hangszerek pedig, levetett jószágok, amiket ápolni kell, idővel pedig lecserélni. De nem is a pénz, az anyagi támogatás hiányzott nekik, hanem az erkölcsi.

Legközelebb december 23-án a Városháza előtti Betlehem előtt muzsikálnak, mely már hagyomány. Mígnus két fokig vállalnak fellépéseket, az alatt már lefagynak a hangszerek. Merthogy az emberek mindent kibírnak. Megszállott zenészek a szegedi fesztiválzenekar tagjai.

TAKÁCS VIKTOR

Film

Gyertek velem a pokolba!

Sok film kalauzolt már benünket abba a pokolba, amit az ember teremtett magának, hogy ottan kínozza, elzárja a többieket. Ekkor pedig nem lehet más az alaptörténet, mint-hogy azt „feszegesse”, ebből a jól megszervezett védőrendszerral ellátott műpokolból hogyan lehet megszökni? Tehát klasszikus meseszövevéssé állunk szemben a Fortress, avagy 33 emelet mélyen, a pokolban című filmmel, amelyben a Hegylakóból is jól ismert Christopher Lambert, John Brennck néven formázza, gyurmáztatja a főhóst.

A mese 2013-ba viszi a nézőt, mikoris a Föld című bolygó túlnépesedett, a számítógépek agyafűrt szerkezetek működtetésére képesek. Brennck a feketesapkások „elcsapott” kapitánya várandós feleségével Mexikó felé igyekszik,

Főszereplők: Christopher Lambert, Kurtwood Smith, Loryn Locklin, Lincoln Kilpatrick
Rendezte: Stuart Gordon

elkapják, és hitvesével mindössze 31 évnyi dutyira ítélik. Így kerül Fortress-be, a föld alá épített több, mint 30 emelet mély, high-tec büntetésvégrehajtó intézménybe. És így válik szökése, annak kísérletei

a technika ördögének kijátszásává. Felesége terhes, tehát megkapjuk a szokásos romantikus dózist is, s együttérezhetünk egy minden porcikájában sebezhető hölgy szenvedésével és küzdelmével.

Természetesen a forgatókönyv írója ismét a hepiendet kedvelőket részesíti előnyben: az anya már a határ túlóldalán szüli meg gyermekét. Bár megjegyzem itt a rosszajárak épülésére, hogy ha elképzeljük ezt a túlnépesedett bolygót, akkor a hepiend csak időleges, mert ilyen földi körülmények között aligha ragyog fényes jövő az újszülött szeméi előtt.

2013-ig még van 21 évünk, a film pedig csak 93 perces: a menekülési arányok reményteljesek – a film, vagy a túlnépesedés elől.

PODMANICZKY SZILÁRD